

STADSVANDRINGAR

EN UTSTÄLLNING OM STÄDER I FÖRÄNDRING

4.2 - 5.4 2015

NU HAR
VI FRI
ENTRÉ!

 Bonnierskonsthall

ANSVARIG UTGIVARE - PUBLISHER

Sara Arrhenius

REDAKTÖR - EDITOR

Sofia Curman

**ART DIRECTION OCH GRAFISK
FORMGIVNING - ART DIRECTION
AND GRAPHIC DESIGN**

Ritator

OMSLAG - COVERJesper Just, *Intercourses*, 2013.
Stillbild från film/Film still.**ÖVERSÄTTNING -
TRANSLATION**Elizabeth Clark Wessel,
Sofia Curman, Sarah Snavelly**TRYCK - PRINT**

DNEX, 2015

©
Bonniers Konsthall,
författarna och konstnärerna.©
Bonniers Konsthall,
the writers and artists.**BONNIERS KONSTHALLS
SAMARBETSPARTNERS - COLLABORATORS**

CLARION HOTEL SIGN

DDB°

DNEX
ADVERTISING**STÖD FÖR STADSVANDRINGAR -
SUPPORT FOR CITY WALKS**

DANISH ARTS FOUNDATION

INFORMATIONSTEKNIK

KONSTNÄRSNÄMNDEN

M
MUSEUMS
SALL

Panasonic

YTONG

3

FRI ENTRÉ!Sara Arrhenius
FREE ADMISSION

4

STADSVANDRINGARCamilla Larsson
CITY WALKS

8

SOPHIE CALLE

Sofia Curman

10

HALA ELKOUSSY

Sofia Curman

12

CARLOS GARAICOA

Camilla Larsson

14

JESPER JUST

Sofia Curman

16

WILLIAM KENTRIDGE

Camilla Larsson

18

LISA TORELL

Camilla Larsson

20

**BONNIERS KONSTHALLS
NYA MEDLEMSKLUBB**BONNIERS KONSTHALL'S
NEW MEMBERS CLUB

22

**PROGRAM OCH
VISNINGAR**PROGRAMME AND
GUIDED TOURS

Året på Bonniers Konsthall börjar med en stor nyhet. När vi öppnar dörrarna för säsongen så tar vi också bort entréavgiften till våra utställningar. Sedan konsthallen öppnade 2006 har vi verkat för att skapa ett större intresse för den samtida konsten och hjälpa den att nå en ny publik. Att ha fri entré till våra utställningar ser vi som ett till steg i den riktningen. Med fri entré kan våra besökare komma tillbaka flera gånger till samma utställningar och uppleva dem i sin egen takt. För att ytterligare öppna konsthallen för publiken satsar vi ännu mer på våra visningar och utställningsvärdar. Bonniers Konsthall ska vara en välkomnande plats där man är inbjuden att se och samtala om konst.

Våra värdintroduktioner, söndagsvisningar, baby-torsdagar och familjevisningar kommer också att vara gratis, liksom vår omtyckta visningsserie *Konstnärer visar konst*. Till våra populära programkvällar köper du en biljett. Vi har ett nytt smart biljettsystem som gör det enkelt att köpa biljetter via vår hemsida. Vi lanserar också ett nytt medlemskort med en mängd erbjudanden för våra engagerade medlemmar, som förhandsvisningar av våra utställningar, medlemsresor och besök hos konstnärer och andra konstinstitutioner. Som medlem kan du boka gratisbiljetter till våra program. Kom med i denna nya konstklubb redan från början och vi lovar många spännande konsthändelser!

Det är särskilt roligt att bjuda på fri entré när vi har ett så fantastiskt vårprogram. Vi öppnar med *Stadsvandringar*, en tematisk gruppställning som tar upp den samtida konstens skildringar av städer i förändring. Våren avslutas med en stor separatutställning med den uppmärksammade svenska konstnären Ylva Ogländ som med måleri, skulptur och performance omskapar hela konsthallen. Varmt välkomna! ◀

Sara Arrhenius, konsthallschef

**BONNIERS
KONSTHALL INFÖR
FRI ENTRÉ
TILL ALLA
UTSTÄLLNINGAR**

**WELCOME TO BONNIERS
KONSTHALL! WE NOW OFFER
FREE ADMISSION TO ALL OUR
EXHIBITIONS! READ MORE AT
WWW.BONNIERSKONSTHALL.SE**

STADSVANDRINGAR CITY WALKS

SOPHIE CALLE
HALA ELKOUSSY
CARLOS GARAICOA
JESPER JUST
WILLIAM KENTRIDGE
LISA TORELL

Staden är ledmotivet i vårens första utställning på Bonniers Konsthall. Sex konstnärer skildrar möten med städer runt om i världen. Staden porträtteras som en plats för mellanmänskliga möten, historiska skeenden och global politik. *Stadsvandringar* ställer framför allt frågor kring vad det innebär att leva sitt liv i en stad som aldrig slutar växa.

Sophie Calle, *The Bronx*, 1980. Nio fotografier med tillhörande textsidor./Nine photographic prints with accompanying text pages.

TEXT
CAMILLA LARSSON
CURATOR

STADS- VANDRINGAR

Det direkta tilltalet i danska konstnären Jesper Justs video *Intercourses* är omiskännligt. På stora projektioner, i ett rum av raserade väggar och vildvuxen bambu, följer filmkameran tre män med afrikanska ursprung i en stad som ser ut som Paris. De rör sig runt i staden till ljudet av en inhållande vind, som om självaste staden gav ifrån sig ett oroande läte. Kameran panorerer över boulevarderna och Eiffeltornet, men det är något som inte verkar stämma. Affärsskyltar med kinesiska tecken och skyskraper som tornar upp bakom de vitputsade fasaderna vittnar om att konstverket inte är filmat i Europa utan i Kina, i en kinesisk kopia av Paris.

Städer idag växer oerhört snabbt och det skapar brännande frågor kring migration, urbanisering och kulturell tillhörighet. Hur hanterar vi komplexa relationer som sträcker sig över nationsgränser? Hur påverkar det livet i en stad? 2008 bodde för första gången fler människor i städer och tätorter än på landsbygden.

En angelägen tanke när konstnärerna bjöds in var att göra en utställning som skildrar livet i en stad. Jesper Just, Sophie Calle, Hala Elkoussy, Carlos Garaicoa, William Kentridge och Lisa Torell intresserar sig alla för hur stadsrummet upplevs. I sina verk visar de en stor lyhördhet inför de sinnestillstånd som skapas i en stad. De lyssnar till vad stadens väggar viskar om, vad lager av historia bär vittne om och vilka sinnesförmåelser som väcks när en hand känner på en stenmur som rundats av alla de som slagit sig ner för att vila på den. Jag såg en viktig poäng med att lyfta fram ett mer inklämmande perspektiv för att undvika dagspolitikens snabba analyser. Med det sagt, är det viktigt att se att konstnärerna för den skull inte är apolitiska. De drar dock inga snabba slutsatser utan lämnar ett utrymme för betraktaren att bilda sig en uppfattning. I dag kan vi se att konstnärer och arkitekter bjuds in att försköna och skapa "kreativa städer" och där ser jag en fälla. De kan lätt bli alibin för stadsutveckling som enbart handlar om att skapa attraktiva städer för kapitalstarka. Det är en aktuell frågeställning som kommer att beröras under utställningens gång i samtal med inbjudna gäster.

Utställningen bildar en plats som berättar om många andra platser. Här möter vi Kairos vindlade gator, som bär på historier om kolonialstyrelse i en film av Hala Elkoussy. Hon är född och upp vuxen i Kairo och har under en längre tid uppehållit sig vid hur staden formats av europeiskt inflytande – engelsmännen, tysarna och framför allt fransmännen. Den kvinnliga huvudrollsinnehavaren rör sig genom den täta staden som historiskt varit mannens arena. På sin vandring vecklar hon ut stadens historia över tid och rum. Elkoussy har hämtat inspiration från gamla reseberättelser, brev och skönlitteratur.

"DE LYSSNAR TILL VAD STADENS VÄGGAR VISKAR OM, VAD LAGER AV HISTORIA BÄR VITNE OM"

William Kentridges kolteckningar och animerade kortfilmer har väckt stor uppmärksamhet världen över för sitt starka uttryck och sociala patos. I en serie kortfilmer låter han Johannesburg vara fonden för komplexa och mångbottnade berättelser om landets politiska historia och de enorma klyftor som apartheid skapat mellan stadens invånare.

Franska Sophie Calle har i mer än tre decennier fascinerat med sitt sätt att i sin konst involvera främlingar hon träffat på gatan. I fotoserien *The Bronx* ber hon främlingar att visa henne platser i New York-stadsdelen i början av 1980-talet, då staden var långt från det turistmål som den är i dag.

Havanna är hjärtat och navet i kubanska Carlos Garaicoas konst. Stadens arkitektur som står i ruiner på grund av landets ekonomiska stillestånd är byggestenarna i hans visionära modell- och skulpturbyggande. Miniaturer av faktiska byggnader byggs på och förändras med hjälp av fantasi och en envis strävan att uppmärksamma det som finns runtomkring oss i den urbana väven.

Miljöprogrammets nedslitna miljöer får ny betydelse i en annan poetisk närläsning av svenska Lisa Torell. Det är Nya Belgrad, en stadsdel i den serbiska huvudstaden, som Torell med en hantverksmässig noggrannhet undersökt. Den standardiserade miljön, som har tagits fram utan en särpräglad formgivning – träbänkar, betong-

fundament och asfalterade ytor – ges en ny innebörd. Lisa Torell ställer frågor kring det offentliga rummets estetik och hur det påverkar oss.

Utställningen samlar sex konstnärer som tillhör olika generationer och som verkar i olika delar av världen. Sophie Calle och William Kentridge tillhör de mest namnkunniga i samtidskonsten, medan Carlos Garaicoa och Hala Elkoussy visas för första gången i Stockholm. *The Bronx* av Sophie Calle gjordes så tidigt som 1980, medan Lisa Torell har bjudits in att skapa nya verk som direkt talar med konsthallens omgivning och närhet till Torsgatan och Stockholms centrum. Konstnärerna är verksamma i dag, men stadstemat har en lång historia. I förarbetet har det varit givande att få återbesöka livliga gatuscener i europeiskt måleri, det sena 1800-talets gatufotografier och den moderna storstadens framväxt i Sigrid Hjertén och Isak Grönwalds färgstarka måleri. Konstnärer har genom tiderna skildrat stadslivet med både en lustfylld och kritisk blick. I den andan har *Stadsvandringar* kommit till.

Utställningen följs åt av samtal och stadsvandringar där konstnärer, arkitekter och författare bjuds in att söka efter en stad i förändring. Vi kommer att diskutera dagsaktuella frågor kring Stockholm som växande stad, men även söka staden i litteraturen och politikens världar med blicken inställd på hur historia och samtid samspekar. ◀

Carlos Garaicoa, *To Transform the Political Speech in Facts, Finally II (V)*, 2009. Laser cut on black and white photograph, metal and stucco. 120 x 81 cm.

CITY WALKS

This spring's first exhibition at Bonniers Konsthall has the city as its theme. Six artists depict encounters with urban centres from across the globe. The city is portrayed as a place for interpersonal meetings, historical power games, and global politics. Above all, *City Walks* poses questions around precisely what spending one's life in an ever-expanding urban environment entails.

The direct addressee in Danish artist Jesper Just's video *Intercourses* is unmistakable. On large projections, placed within a room of demolished walls and overgrown bamboo, a film camera follows three African men around a city resembling Paris. They move throughout the city accompanied by the sound of a persistent wind, as if the city itself was emanating a disconcerting tone. The camera pans over boulevards and the Eiffel Tower, yet something seems awry. Store signage written in Chinese and skyscrapers towering above the whitewashed facades reveal that the installation is filmed in a Chinese copy of Paris.

Contemporary cities transform at an incredibly rapid rate, provoking heated discussions around migration, urbanization and cultural belonging. How can we manage the complex relations that extend beyond national borders? How do those relationships affect urban life? By 2008, more people lived in cities and urban centres than in rural communities for the first time in the history of humanity.

When considering which artists to involve, the overriding issue was to create an exhibition that depicted life in a city. Jesper Just, Sophie Calle, Hala Elkoussy, Carlos Garaicoa, William Kentridge and Lisa Torell are all interested in how the urban space is experienced. The artists display a great sensitivity to the state of mind created by living in a city. They listen to the whisperings of the city walls, what the layers of history have borne witness

to, and noting which sensations arise when a hand touches a stone wall worn down over time by all the bodies to have leaned up against it. I considered it crucial to take a more empathetic perspective, in order to avoid the way that today's politics are so quick to analyse. With that said, it is important to note that the artists themselves are often asked to beautify cities, to fashion "creative cities," and therein lies a trap. This can easily become a cover for city development solely concerned with creating attractive cities for the affluent. This current issue will be addressed in the exhibition through discussions with guest speakers.

"THEY LISTEN TO THE WHISPERINGS OF THE CITY WALLS, WHAT THE LAYERS OF HISTORY HAVE BORNE WITNESS TO"

The exhibition itself builds a space that tells the tale of many other places. We meet Cairo's winding streets, which bear witness to past colonial rule, in a film by Hala Elkoussy. Born and raised in Cairo, Elkoussy has devoted a large part of her career to examining how the city has been influenced by European settlers – British, German and above all French. The female protagonist moves throughout the dense city, which has historically been male-dominated. Through her wanderings, she unfolds Cairo's history over time and space. Elkoussy garnered inspiration from old travelogues, letters, and literature.

William Kentridge's charcoal drawings and animated short films have been met with critical acclaim for their strong imagery and social paths. In a series of short films, Johannesburg becomes the source of complex, multi-faceted stories of South Africa's political history, and the enormous divides apartheid created amongst the city's inhabitants.

French artist Sophie Calle has over three decades fascinated us with her way of involving strangers she met on the street in her art. In the photo series *The Bronx*, Calle asks strangers to show her parts of this New York City neighbour-

William Kentridge, *Stereoscope*, 1999. 35 mm animerad/animated film överförd till/ transferred to video, 8 min.

hood in the early 1980s, at a time when New York was far from the tourist destination it is today.

Havana is the heart and focus of Cuban artist Carlos Garaicoa's work. The city's ruinous architecture, due to the Cuban economic deadlock, serves as the building blocks in his visionary models and sculptures. Models of actual buildings are built upon and altered through his imaginings and a persistent longing to understand just what it is we live amidst in the urban web.

The current worn-down state of housing built during the Million Programme, implemented in mid-1960's Sweden to construct one million new homes, is transformed in a poetic close reading by Swedish artist Lisa Torell. Likewise Torell investigates New Belgrade, a municipality of the Serbian capital, with artisanal meticulousness. The standardized environment, developed without any particular attention paid to design – including wooden benches, concrete foundations and paved surfaces – is granted new meaning. Lisa Torell questions the aesthetics of the public sphere, and just how that affects us.

The exhibition brings together six artists from different generations, all working in varying locations across the globe. Sophie Calle and William Kentridge are amongst some of the most renowned names in contemporary art, whilst this is both Carlos Garaicoa and Hala Elkoussy's first exhibition in Stockholm. *The Bronx* by Sophie Calle was created back in the early 1980s, whilst Lisa Torell has been invited to create new pieces that directly interact with Bonniers Konsthall's surrounding, and its proximity to heavily trafficked central Stockholm. All the artists are active today, while the city as a theme extends way back in history. In doing our groundwork for the exhibition, it has been helpful to look back at animated street scenes in European painting, late 19th-century street photography, and the development of the modern metropolis in Sigrid Hjertén and Isaac Grünewald's colourful paintings. Artists throughout the years have depicted city life with both a joyful and critical eye. *City Walks* has come about in this very spirit.

The exhibition will involve talks and city walks, where artists, architects and authors will be invited to discover a city in the midst of transformation. We will discuss contemporary issues concerning Stockholm as an ever-expanding city, as well as visiting the city in literary and political contexts, considering just how the past and the present intertwine. ▶

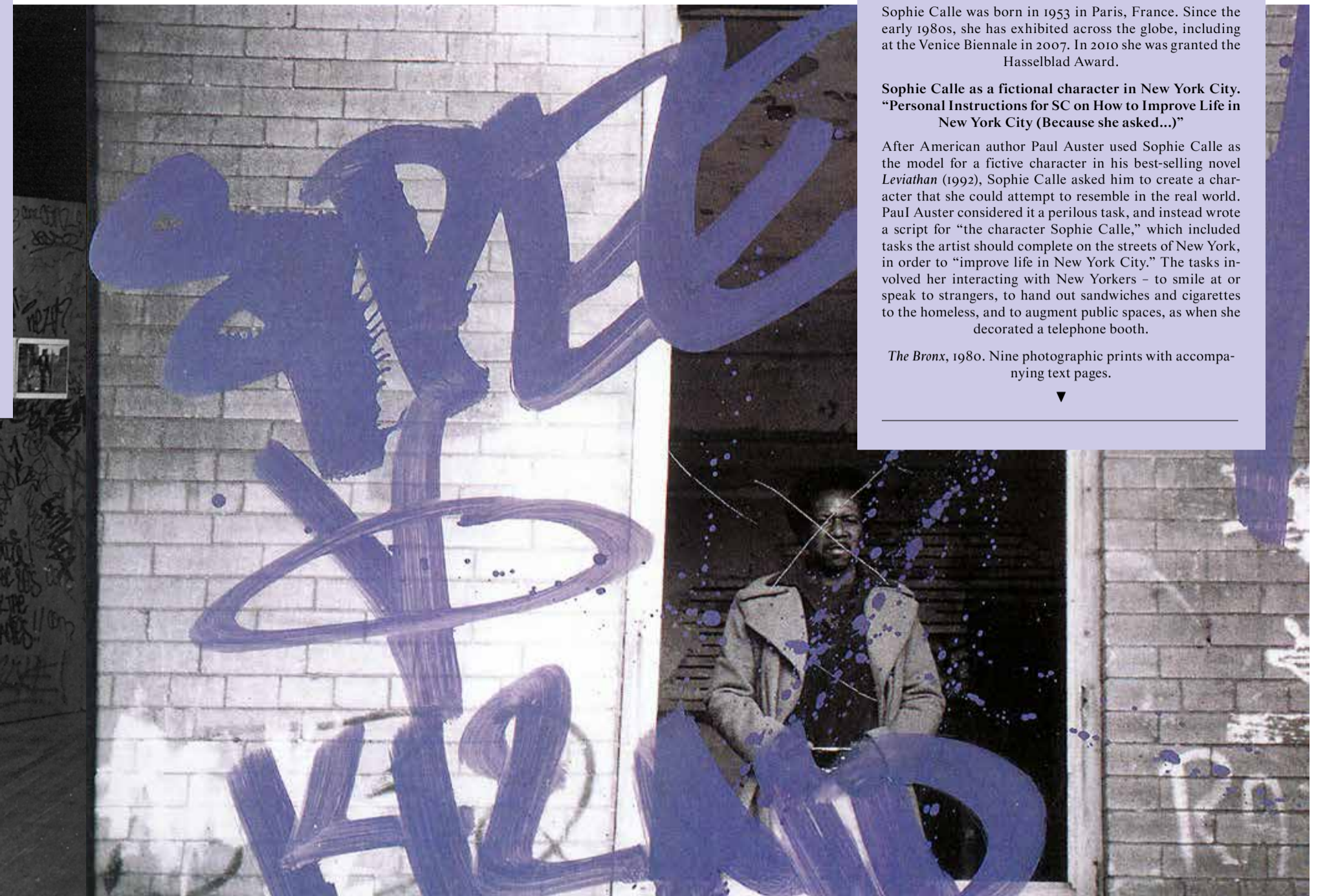
TEXT
SOFIA CURMAN
REDAKTÖR
EDITOR

Sophie Calle är född 1953 i Paris. Sedan början av 1980-talet har hon medverkat i utställningar över hela världen, bland annat i Venedigbiennalen 2007. 2010 tilldelades hon Hasselbladspriset.

Sophie Calle som en romanfigur i New York ("Personal Instructions for SC on How to Improve Life in New York City (Because she asked...)")

Efter att den amerikanska författaren Paul Auster använt Sophie Calle som förlaga till en rollfigur i sin bästsäljare *Leviathan* (1992), bad Sophie Calle honom att författa en rollfigur som hon kunde ikläda sig i verkligheten. Paul Auster ansåg att idén var för farlig, och skrev istället manus för "rollfiguren Sophie Calle" med uppgifter att utföra på New Yorks gator för att "förbättra livet i New York". Uppgifterna kretsade kring interaktion med New York-borna – att le mot eller konversera med främlingar, att dela ut smörgåsar och cigaretter till hemlösa och att kultivera offentliga platser – till exempel genom att pynta en telefonkiosk.

The Bronx, 1980. Nio fotografier med tillhörande textsidor.

Sophie Calle was born in 1953 in Paris, France. Since the early 1980s, she has exhibited across the globe, including at the Venice Biennale in 2007. In 2010 she was granted the Hasselblad Award.

Sophie Calle as a fictional character in New York City. "Personal Instructions for SC on How to Improve Life in New York City (Because she asked...)"

After American author Paul Auster used Sophie Calle as the model for a fictive character in his best-selling novel *Leviathan* (1992), Sophie Calle asked him to create a character that she could attempt to resemble in the real world. Paul Auster considered it a perilous task, and instead wrote a script for "the character Sophie Calle," which included tasks the artist should complete on the streets of New York, in order to "improve life in New York City." The tasks involved her interacting with New Yorkers – to smile at or speak to strangers, to hand out sandwiches and cigarettes to the homeless, and to augment public spaces, as when she decorated a telephone booth.

The Bronx, 1980. Nine photographic prints with accompanying text pages.

SOPHIE CALLE

När en 26-årig Sophie Calle år 1979 återvände till Paris efter att ha bott sju år utomlands kände hon sig vilsen i sin egen hemstad. Hon hade inget jobb och inga tydliga framtidsdrömmar, inga rutiner eller vanor, ingenstans hon behövde vara och ingen hon behövde träffa. Hon ägnade dagarna åt att ströva runt på Paris gator, utrustad med sin kamera och sin dagbok och började, för att hon kände sig ensam, följa efter människor. Varje dag i närmare ett halvår lät hon sig ledas av andra människor och låta dem ovetandes bestämma vad hennes dag skulle innehålla.

Sophie Calle är en av samtidens mest berömda konstnärer. Mest omtalade är de verk där hon har iklätt sig rollen som förföljare eller den förföljda, på mer eller mindre bokstavligen sätt. I *Suite Vénétienne* (1980) förföljde hon en man hon bara träffat en gång (i verket

kallad Henri B.) på en resa från Paris till Venedig och tillbaka till Paris, hela tiden iförd en blond peruk i bästa film noir-anda. I *The Shadow* (1981), som visas i utställningen på Bonniers Konsthall, vände hon på idén och anställde en privatdetektiv att skugga henne och dokumentera hennes göromål, som bevis på hennes egen existens. Detektivens fotografier och rapporter ställde hon sedan mot sina egna observationer och det blir flytande vem som är betraktaren och vem som betraktas. Staden som en plats där främlingar möts, direkt eller indirekt, och lever nära in på varandra är en förutsättning för Sophie Calles hela konstnärliga projekt.

**"JAG TYCKER OM ATT
TA KONTROLL. JAG TYCKER OM
ATT FÖRLORA KONTROLLEN"**

I sitt genombrottsverk *The Sleepers* (1980) bad hon vänner och bekanta, men också främlingar hon slumpat fram i telefonkatalogen, att sova i hennes säng i lägenheten i Paris och låta henne betrakta och fotografera dem när de sov. Bilderna visades tillsammans med intervjuer med sänggästerna i den redovisande bild- och textkombination som blivit Sophie Calles signum. *The Sleepers* erbjuder andra

viktiga nycklar till Sophie Calles framtida verk. Verkets konceptuella kärna – att föreslå någonting som innebär en kedja av oförutsägbara händelser och ibland också en reell risk när främlingar släpps in i en privat, ofta intim sfär, återfinns i nästan alla projekt, liksom den följaktligen nödvändiga temporära överenskommelsen mellan Sophie Calle och främlingen som bygger på ömsesidighet tillit.

Strax efter framgångarna med *The Sleepers* blev hon tillfrågad att göra en utställning på ett galleri i Bronx i New York. 1980 var Bronx hårt märkt av 70-talets ekonomiska kris och präglad av arbetslöshet, kriminalitet och våld. Det var en stadsdel som kände sig bortglömd. För att lära känna Bronx, som enligt en av männen i verket bara besöktes av vita personer om det handlade om "poliser, knarklangare eller någon som åkt vilse", bestämde sig Sophie Calle för att varje dag under en dryg vecka be en slumpmässigt utvald Bronx-bo ta henne till en plats med särskilt stor personlig betydelse. Hon fotograferade personerna på den valda platsen och skrev en text om mötet. Natten före vernissagen bröt sig någon in i galleriet och sprayade väggarna och verket fulla med graffiti. Sophie Calle beskrev gärningsmannen som sin "öväntade och lyckobringande samarbetspartner".

SOPHIE CALLE

When a 26-year-old Sophie Calle returned to Paris in 1979 after having lived abroad for 7 years, she felt lost in her own home town. She had no work, no concrete future hopes, no daily routine or habits, nowhere she needed to be, no one she needed to meet. She spent her days wandering along the Parisian streets, equipped with her camera and journal, and in her loneliness she began following people around. Every day for nearly half a year, she allowed herself to be led around by others, granting others the power to dictate the shape of her day.

Sophie Calle is one of the contemporary art world's most renowned artists. Her most well-known works involve her stepping in to the role of the follower or the followed, in more or less literal terms. In *Suite Vénétienne* (1980), she followed a man she had only

met once before (referred to in the work as Henri B.) on a trip from Paris to Venice and back to Paris, donning a blond wig throughout the journey in the spirit of film noir. In *The Shadow* (1981), she turned the idea on its head, hiring a private detective to shadow her, to document her comings and goings in order to substantiate her existence. The detective's photographs and reports are placed alongside her own observations, making it unclear just who is the observer and who is being observed. The city as a place where strangers meet, directly or indirectly, and live side by side can be cited in Sophie Calle's entire artistic output.

**"I LIKE BEING IN
CONTROL AND I LIKE
LOSING CONTROL."**

In her breakthrough work *The Sleepers* (1980), she asked friends and acquaintances, in addition to strangers she found in the telephone book, to sleep in her bed in her Parisian flat, allowing her to watch them, to photograph them while they slept. The photographs were exhibited alongside interviews with the subjects, displayed in a combination of image and text that has become Sophie Calle's trademark. *The Sleep-*

ers offers a glimpse of additional key characteristics that would appear in Sophie Calle's future work. The conceptual heart of the work – to attempt something that involves a chain of unpredictable events and occasionally the real risk when strangers are allowed into a private often intimate space, appears in nearly all of her work, along with the consequently temporary agreement drawn up between Sophie Calle and the stranger, one that is built upon mutual trust.

Shortly after her success with *The Sleepers*, Calle was invited to create an exhibition at a gallery in the Bronx in New York City. In 1980, the Bronx had been hard hit by the 1970s recession, and was characterized by unemployment, criminal activity and violence. This was a forgotten borough of New York City. In order to better understand the Bronx – which according to one man featured in the work, if "a white person comes to the neighbourhood, it is either a policeman, a dope peddler or a mistake" – Sophie Calle decided, for every day over the course of about one week, to ask a number of Bronx inhabitants to take her to a place that meant a lot to them. She photographed the individuals in their chosen locations, and wrote about the meetings. The night before the exhibition opened, someone broke into the gallery, tagging the walls and her work with graffiti. Sophie Calle described the culprits as her "unexpected and providential collaborators."

Hala Elkoussy är född 1974 i Kairo. Hon bor och arbetar i Amsterdam och i Kairo.

Med stöd från Mondriaan Fund.

In Search of a City (in the papers of sein), 2011. Stillbild från film.

Hala Elkoussy was born in 1974 in Cairo. She lives and works in Amsterdam and Cairo.

With support from Mondriaan Fund.

In Search of a City (in the papers of sein), 2011. Film still.

TEXT
SOFIA CURMAN
REDAKTÖR
EDITOR

HALA ELKOUSSY

Mångmiljonstaden Kairo är den plats som Hala Elkoussy efter att i många år delvis bott utomlands fortfarande kallar "hem" utan att tänka och den återkommande huvudrollsinnehavaren i hennes konst. I filmen *In Search of a City (in the papers of Sein)* låter hon den uppdiktade flanösen Sein leda oss genom myllrande gator, stilla torg och öde förstäder, men också genom stadens rika och komplicerade historia som formats av europeiskt inflytande.

Berätta om processen bakom filmen. Hur växte manuset fram och vem är denna Sein?

Allt jag visste när jag började var att jag ville att filmen skulle handla om Kairos relation till sitt koloniala förflutna, framför allt de franska och engelska kapitlen av sin historia. Jag började läsa och söka efter nya källor och märkte snart att det fanns en struktur: Å ena sidan finns platser i staden som bevitnat händelser som varit avgörande för relation-

erna mellan det lokala och det utländska. Å andra sidan finns det mer subtila sidor av dessa relationer: människors känslor, rädslor, förväntningar, frustrationer. Det slog mig att det här förhållandet mellan individen och hennes omgivning skulle kunna ses som ett flanerande och så kom idén om en flanös. *Sein* är det arabiska tecknet för det okända i algebra, som x på latin. I min film är hon en fiktiv flanös vars anteckningar jag-personen hittat hos en gatu-försäljare. I sina anteckningar beskriver Sein hur hon vandrar runt staden på jakt efter sin älskade. Detta sökande blir motorn i en berättelse som vävs samman med stadens koloniala historia.

"HON LÄPPJAR STADEN SOM EN DRINK, LETAR EFTER DET SOM ÄR FÖRLORAT OCH GLÖMT"

Från manuset till *In Search of a City*

Varför är Kairo en så intressant huvudrollsinnehavare?

Först och främst för att det är min hemstad. Det var på Kairos gator som jag som tonåring med min kamera i handen förstod vad det är att klara sig på egen hand, att vara oberoende och berättiga sin egen existens. Jag började förstå att medan Kairo utifrån

sett ter sig som en omöjlig plats att leva på, med orimliga levnadsförhållanden, kan man om man tittar nära, på detaljerna, upptäcka Kairo-bornas uppfinningsrikedom och alla strategier de utvecklat för att bo tillsammans och överleva i ett övergripande system som bara bryr sig om sitt eget välbefinnande. Det är dessa informella överlevnadsmekanismer som gör att Kairo fortsätter att vara så spännande i mina ögon – kraften i den lilla individen, den som träder fram i de små och vardagliga berättelserna.

Du är född i Kairo, men du har bott mycket utomlands, både studerat och arbetat i flera olika länder. Har det påverkat dina känslor för staden? Att bo utomlands har om möjligt gjort mig ännu mer fäst vid Kairo eftersom att lämna och komma tillbaka gör att jag får chansen att både sakna och upptäcka staden på nytt. På ett sätt är jag mer tillgiven, på ett annat mer kritisk eftersom distansen ger mig en mer sammansatt syn på hur saker hänger ihop, jag ser plötsligt helheter och inte bara närbilder.

Du skrev manuset och filmade före revolutionen 2011. Hur har Kairo förändrats sedan dess?

Människorna har gått igenom mycket och det syns tydligt på vissa platser i staden men märks också på mycket mer subtila och känslomässiga sätt. Jag skulle vilja säga att människor är mer deprimerade än innan för revolutionen var en tid av optimism och hopp som sedan krossades av brutal verklighet. Den här tystade smärtan, känslan av förlust, genomsyrar hela staden. ▼

HALA ELKOUSSY

Cairo is the city Hala Elkoussy continues to call home instinctively, despite having lived partly abroad for numerous years. Cairo likewise takes centre stage in her art time and again. In the film *In Search of a City (in the papers of sein)*, she makes way for the fictional flâneuse Sein to direct us through Cairo's bustling streets, peaceful squares and desolate suburbs, but also through parts of the city's rich and complicated history, influenced by European colonisation.

Tell us about the process behind the film. How did the script develop, and just who is Sein?

I knew I wanted the film to deal with this aspect of the city, its relationship to its colonial past, namely the French and British part of its history. I started reading on the topic, researching and identifying new sources and as I went on, a structure appeared: On the one hand, there were places that witnessed events,

that were landmarks for aspects of this relationship between the local and the foreign. On the other there were more subtle aspects of this relationship: feelings, fears, expectations, frustrations. Then it occurred to me that this relationship of the individual to his physical surroundings could be seen as a *flânerie*, and so came the idea of a *flâneuse* in Cairo. Sein is the Arabic letter used as a symbol for the unknown in Algebra, like X in Latin. In my film, Sein is a fictional *flâneuse* whose personal papers I found with an errant seller. In her papers, Sein goes through a trip in the city looking for her beloved. This search becomes the motor of the narrative relating to the history of the city.

"SHE SIPPS THE CITY LIKE A DRINK, LOOKING FOR WHAT IS LOST AND FORGOTTEN."

From the script to *In Search of a City*

In what ways does Cairo make such interesting subject matter?

In the first place because it is the city of my birth. It was on the streets of Cairo as a teenager with a camera that I first realised what it means to be independent, to justify your existence. I came to discover that while the city from the outside appears almost impossible to live in,

life conditions being very difficult, it is only when one looks at the details that one can discover the ingenuity of the people and the mechanisms that they develop to cohabit and survive in the face of an overarching system that only looks after its own well-being. It is these informal survival mechanisms that make Cairo so interesting to me – the power of the individual that can be noted in the banal stories of daily life.

You were born in Cairo but have lived abroad on numerous occasions, studying and working in different countries. Has your life away from the city affected your feelings about it?

Living away has possibly made me more attached to the place because leaving and coming back, I get to miss it and find it again. In one way I am more emotional about it, in another I am more critical because of what the distance allows, having a more global view of how things connect with each other.

The script was written and the film was shot before the revolution in 2011. How has Cairo changed since then?

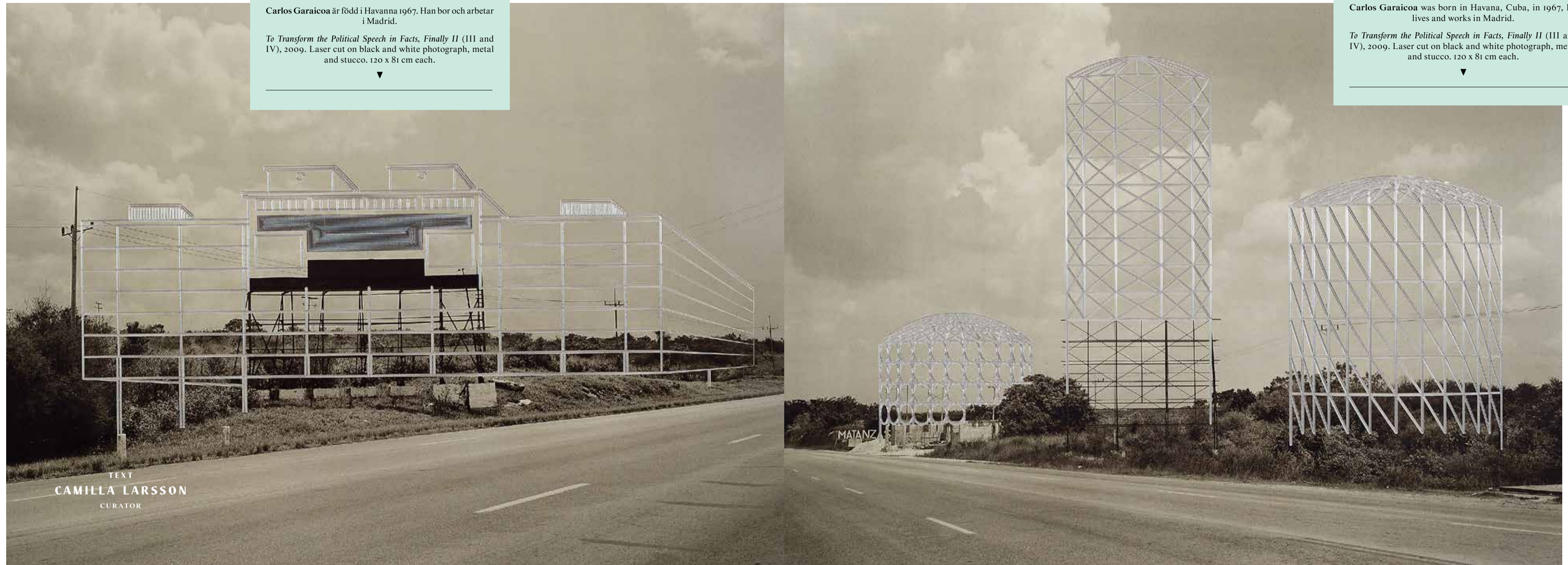
I would say the people have gone through a lot and this is plainly seen in many places but also felt in very subtle ways. I would say that people are more depressed now than they were then because the revolution time was a time of high optimism and great hopes. This all came crashing down with the harsh reality. This muted pain, the sense of loss, is felt everywhere. ▼

Carlos Garaicoa är född i Havanna 1967. Han bor och arbetar i Madrid.

To Transform the Political Speech in Facts, Finally II (III and IV), 2009. Laser cut on black and white photograph, metal and stucco. 120 x 81 cm each.

Carlos Garaicoa was born in Havana, Cuba, in 1967. He lives and works in Madrid.

To Transform the Political Speech in Facts, Finally II (III and IV), 2009. Laser cut on black and white photograph, metal and stucco. 120 x 81 cm each.

TEXT
CAMILLA LARSSON
CURATOR

CARLOS GARAICOA

Kärnan i Carlos Garaicoas konst är byggnaderna, gatorna och stadslivet i hemstaden Havanna på Kuba. Stadens historia med slavhandel och sockerproduktion fick den att blomstra och bli ett populärt tillhåll för amerikaner under förbudstiden, för att sedan kontrolleras hårt under den kommunistiska regimen. Med andra ord; staden i sig är uppbyggd av dessa olika ideologier. I collage- och teckningsserien *Att omvandla politiskt tal i handling, äntligen*, möter vi Havannas ruinlandskap.

Hur knyter du an till staden – genom att hålla distans eller genom att vara ute på gatorna? Många av mina verk uppstår som svar på sinnesintryck direkt från gatan. Jag brukar vandra runt i stadskärnorna i städer där jag har bott, som Havan-

na eller Madrid. Jag tittar på gatukonst, graffiti, affischer, demonstrationstågens plakat, en viss typ av hantverk och design som är vanliga i städer och som ger dem deras specifika utseenden. Jag nöjer mig alltså inte med att titta på de mest igenkännbara och ikoniska symbolerna, som nästan alltid är emblematiska monument och representativ arkitektur, utan jag tar mig an städer genom att ivrigt dokumentera dem.

”MINA VERK UPPSTÅR SOM SVAR PÅ SINNESINTRYCK DIREKT FRÅN GATAN.”

Det handlar inte så mycket om ett behov att skapa nya objekt, utan snarare om att dokumentera, att mejsla fram reella situationer och omvandla dem genom en tanke. Den tanken kan vara väldigt konkret eller ren fantasi.

Du har bott i Madrid i nära ett decennium. Hur har det påverkat din relation till Havanna? Havanna förblir idealplatsen för mina verk. I mitt arbete återvänder jag ständigt till staden och dess lokala tecken och symboler som jag känner så väl. Att ständigt återvända ger mig en känsla av frihet. Staden ger mig tillgång till en kultur som fortfarande

är väldigt viktig för mig, även om jag idag är en del av en konstvärld som är i konstant rörelse globalt sett.

Hur väljer du material och teknik för dina verk? En grundlig genomgång av mitt arbete avslöjar ett konstant utforskande av nya formspråk och tekniker som spänner från mer ortodoxa metoder, som vanliga fotoutskrifter på papper, till trycktekniska innovationer. Ett par talande exempel är serien *Att omvandla politiskt tal i handling, äntligen* (2009) som visas i utställningen på Bonniers Konsthall och som består av stuckatur utskuren i laser, mina topografiska mönster tryckta i polystyren som ger en tredimensionell effekt eller fotografier tryckta på ben eller på mattor som i serien *Slutet på tystnaden* (2010). Det är ett slags formrelaterat forskande och det har fått mig att ständigt prova nya material – papper, tråd, vax och glas. Många av materialen jag använder har en direkt relation till idén om skörhet och förgänglighet, som verket *Bend City* (2008) med former utskurna i papper, som liksom försöker mäta sina krafter med sitt eget material. Det närmast testar sina egna gränser, precis som konsten har en förmåga att skapa skulpturala och arkitektoniska rum i det oändliga inom gränsen för ett vanligt A3-papper. ▀

CARLOS GARAICOA

The core of Carlos Garaicoa's art springs from the buildings, streets, and urban life of his hometown of Havana, Cuba. The city, which flourished in the time of the slave trade and sugar plantations, later becoming a popular destination for Americans during Prohibition, was tightly controlled under the communist regime. It is a city that has been built from all of these different ideologies. In the collage series *To Transform the Political Speech in Facts, Finally*, we encounter Havana's ruined landscape.

How do you connect to the city – by keeping your distance or by going out onto the streets? Many of my works begin as responses to impressions I receive directly from the street. I usually walk

around the city centers of the cities I live in, like Havana or Madrid. I look at street art, graffiti, posters, the placards of demonstrators, a certain type of craft or design that's common in these cities and that gives them their distinctive appearance. I don't just look at the most familiar and iconic symbols, which tend to be emblematic monuments and representative architecture, but instead I make my way through cities by keenly documenting them.

“MY WORKS BEGIN AS RESPONSES TO IMPRESSIONS I RECEIVE DIRECTLY FROM THE STREET.”

It's not so much a need to create new objects, but more a kind of documenting, chiselling something out of real situations and transforming it using an idea. The idea can be very concrete or pure fantasy.

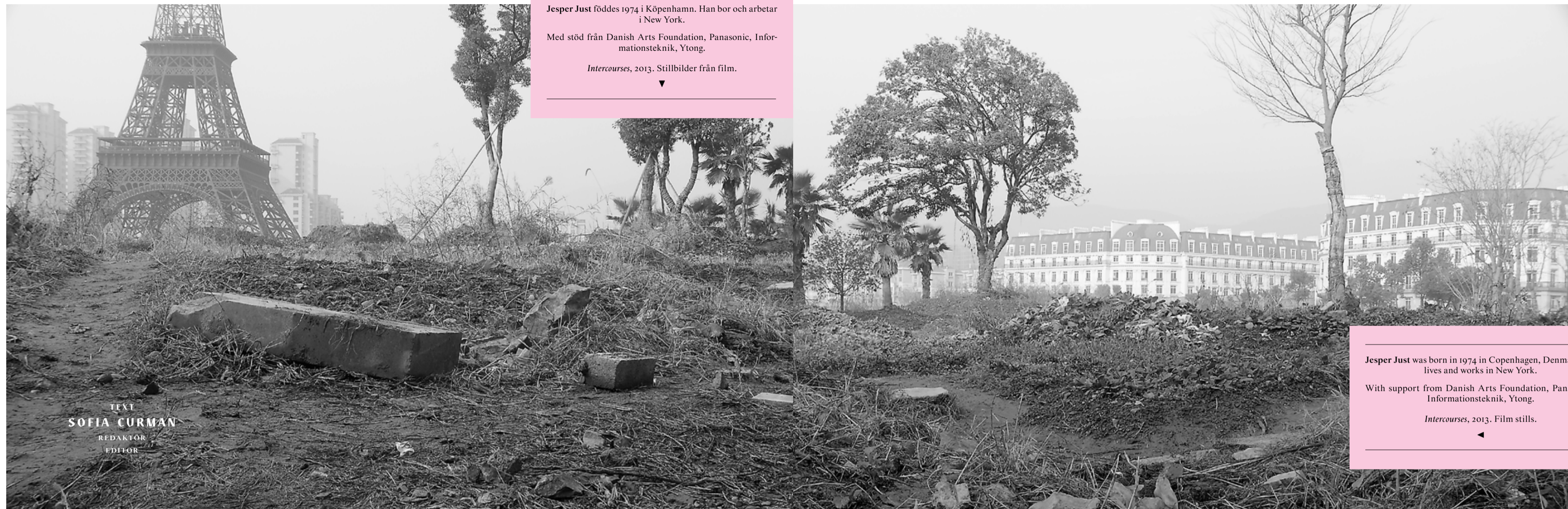
You've been living in Madrid for nearly a decade. How has that affected your relationship to Havana?

Havana remains the ideal setting for my work. In my work, I return constantly to that city and its local signs and symbols, which I know so well. This constant returning gives me a sense of freedom. The city

allows me access to a culture that is still tremendously important to me, even if nowadays I'm part of an art world that's always on the move globally.

How do you select the materials and techniques for your works?

A thorough review of my work reveals a constant exploration of new design and techniques, which range from more orthodox methods, such as normal photo prints on paper, to innovative printing techniques. A few telling examples include *To Transform the Political Speech in Facts, Finally II* (2009), which consists of stucco cut with a laser, or a topographical pattern printed in polystyrene, which creates a three-dimensional effect, or photographs printed on bones or on rugs like in the series *The End of Silence* (2010). It's a kind of form-related research, and has pushed me to constantly try new materials – paper, thread, wax, and glass. Many of the materials I use have a direct relationship to the idea of fragility and transience. I think of a recent work made of cut paper, *Bend City* (2008), which attempts to measure forces using the material itself, testing both its limits, as well as the ability of art to imagine and create sculptural and architectural spaces ad infinitum from within the boundaries of an A3-size piece of paper. ▀

TEXT
SOFIA CURMAN
REDAKTÖR
EDITOR

Jesper Just föddes 1974 i Köpenhamn. Han bor och arbetar i New York.

Med stöd från Danish Arts Foundation, Panasonic, Informationsteknik, Ytong.

Intercourses, 2013. Stillbilder från film.

Jesper Just was born in 1974 in Copenhagen, Denmark. He lives and works in New York.

With support from Danish Arts Foundation, Panasonic, Informationsteknik, Ytong.

Intercourses, 2013. Film stills.

JESPER JUST

På stora projektioner följer vi tre män i en stad som ser ut som Paris. Kameran panorerer över boulevarderna och Eiffeltornet, men det är något med detaljerna och skalan som inte verkar stämma. Den danska konstnären Jesper Just blev ombedd att representera Danmark i Venedigbiennalen, en inbjudan som väckte många tankar kring nationalitet och representation och som ledde honom till Paris. Eller inte riktigt, men till en kopia av den ikoniska staden utanför Hangzhou i Kina. Kina är det land som utmärkt sig mest i denna byggtrend. Kopiaerna byggs i rasade fart för en rik medelklass. Det har skapat en mängd spökstäder som står gapande tomma i väntan på att landets tigerekonomi ska ta ännu ett språng.

Vilka tankar och idéer finns bakom *Intercourses*? Jag blev ombedd att skapa ett verk för danska paviljongen i Venedigbiennalen 2013 och hela idén att representera sitt land blev en utgångspunkt, någonting

jag var tvungen att fundera mycket över och vänja mig vid, särskilt som jag bott utomlands i så många år. Giardini i Venedig där alla nationella paviljonger ligger, är en plats med många sorters olika arkitektur från olika epoker och hela området har en tydlig hierarki: De stora imperialistiska länderna har sina paviljonger uppe på kullen, de mindre länderna har sina längre ner och många länder är inte representerade över huvud taget.

**”DET ÄR EN PLATS SOM
LÅTSAS VARA
NÅGONTING DEN SÅ
UPPENBART INTE ÄR”**

Den danska paviljongen byggdes 1936, i nyklassicistisk stil, mitt under fascist-eran i Italien, vilket fick mig att undra varför man ens ville ha representation där just då. På 1960-talet byggde man till ett annex i modernistisk stil, så byggnaden är en märklig krock mellan två arkitekturer som inte passar ihop. Ungefär samtidigt fick jag av en händelse nys om den här replikan av Paris i Kina. Den är byggd utan någon som helst relation till Paris historia och passar ju inte alls in i omgivningen. Det är en plats som låtsas vara någonting den så uppenbart inte är. Byggnaderna är gjorda för att bo i, men de är byggda i billiga material, nästan som vore de kulisser. Det finns också en kopia av Eiffeltornet, en tredjedel så högt som originalet men fortfarande högt i sammanhanget, som står mitt i en åker där invånarna börjat odla grönsaker.

Beskriv platsen som du skapar i din film.

Jag tänkte att om den här platsen nu låtsas vara Paris – låt oss då filma den som Paris. Estetiken är inspirerad av franske regissören François Truffaut och Nya vågen, och de tre skådespelarna är franska. Men för att hålla det hela mer öppet har de alla afrikanskt ursprung. Allt detta sammantaget pekar åt många olika håll: Franska boulevarder med kinesiska tecken på gatuskyltarna, skådespelare som sjunger en fransk visa som om det vore en vanlig dag men i ett väldigt kusligt Paris, för gatorna är helt tomma och man kan se att saker och ting inte stämmer. Jag ville använda den här förvirrande och dystopiska platsen som en möjlighet för dessa tre rollfigurer att mötas och på något sätt också finna hopp.

Soundtracket är ett visslande ljud, skapat med hjälp av tomma flaskor. Vad är historien bakom det? Det kommer från en gammal dansk murartradition. Om murarna blev illa behandlade av byggherren hämnades de genom att mura in tomma ölf flaskor i väggen, och när vinden kom från rätt håll visslade det spöklikt så att huset skulle verka hemsökt. I filmen blir det som att platsen är en enda stor spelande orgel, men det kan förstås också tolkas som en kritik av Kinas vanvettiga byggnadsutveckling där ingen bryr sig om arbetarna. De allra flesta kommer från fattiga delar av Kina och bor temporärt i stora containerstäder. För Pariskopian krävdes över 100.000 arbetare. När jag filmade träffade jag flera av dem som inte kunnat åka hem, många skadade med brutna armar och ben och ingen hjälp att få någonstans. ▶

JESPER JUST

On large projections, placed within a mazelike structure of demolished walls and overgrown bamboo, a film camera follows three men around a city resembling Paris. The camera pans over boulevards and the Eiffel Tower, yet something in the details and scale seems awry. Danish artist Jesper Just was asked to represent Denmark in the Venice biennale, a commission that raised questions about representation and nationalities and led him to Paris. Or not quite, but a copy of the iconic city, built outside Hangzhou, China. China is ahead of the rest in this building trend, as copies are being built at lightningspeed for the rich middle class. Due to the rate at which they are being built, a number of empty ghost towns lie in wait for the country's tiger economy to make another leap forward.

What thoughts and ideas are behind *Intercourses*? The project was made for the Danish pavilion at the Venice Biennale in 2013, and the idea of representing

your country was the starting point, something I had to think about and get used to, especially as I had lived abroad for so many years. Giardini in Venice, where the national pavilions are located, is a place with many types of architectural styles from different time periods and a very clear hierarchy is in place. The pavilions of the large, imperialistic nations are located up on the mountain, while the smaller countries are positioned further downhill. Many nations are not represented at all. The Danish pavilion employs neo-classical architecture and was built in 1936, during the time of fascist Italy, which makes me wonder why Denmark chose to be involved in the biennial at all.

**“IT IS A PLACE
PRETENDING TO BE
SOMETHING THAT IT’S
OBVIOUSLY NOT.”**

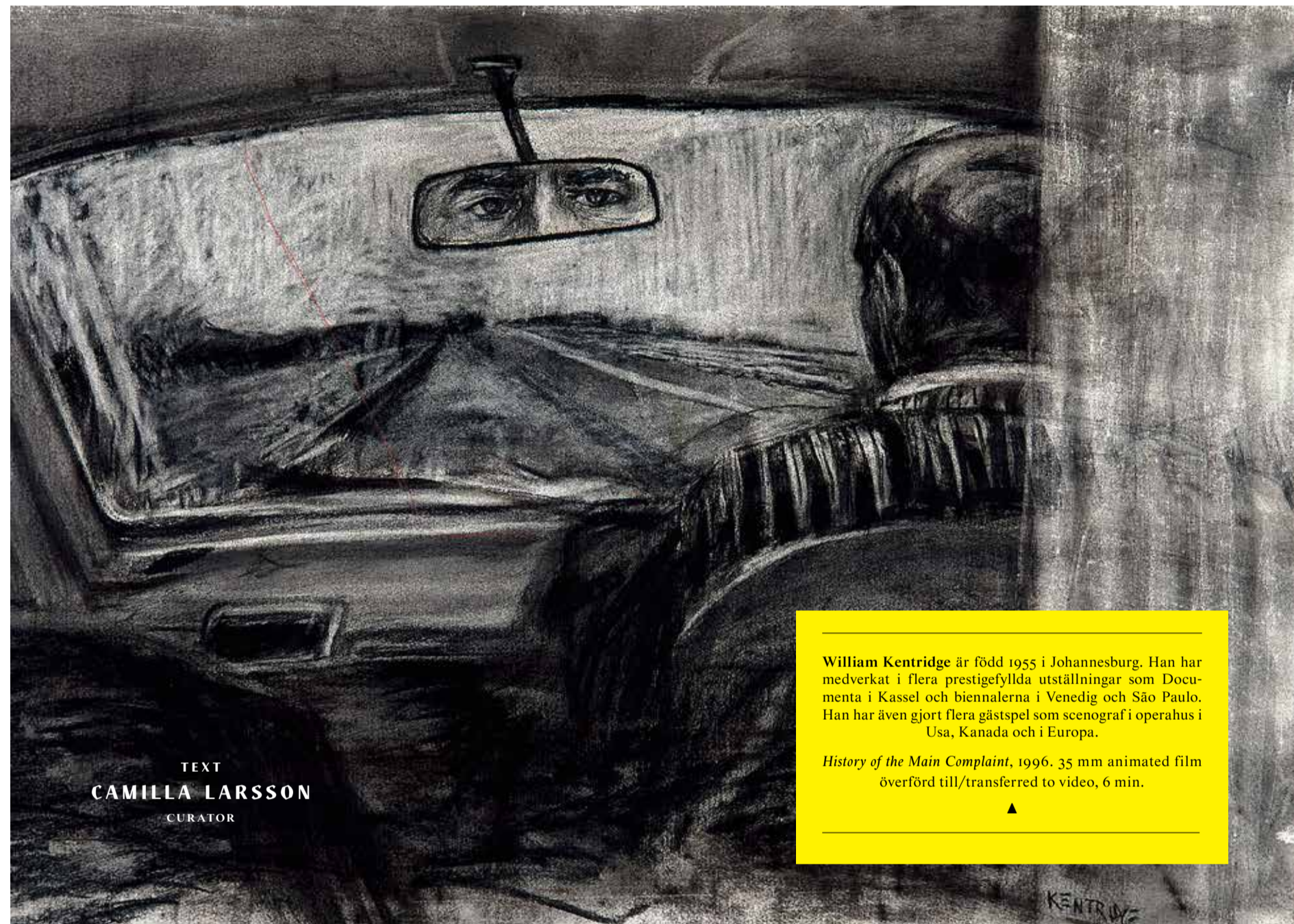
In the 1960s an annex in a more modernistic style was added, so there is this strange clash between two different types of architecture which obviously don't fit together. At this time, I stumbled upon this replica city of Paris in China. It is built out of nowhere, without any relation to the history of Paris, so again it is just a weird clash – a place pretending to be something that it's obviously not. The buildings are made to live in but are constructed out of cheap materials and are almost like a big set design. You also have a copy of the Eiffel Tower which is a third the height of the real one but it still feels fairly big in this context, standing right in the middle of a vegetable field.

In your mind, what kind of place do you create in your film?

I thought: If this place pretends to be Paris, let's film it like it's Paris. It's shot in a style which is Truffaut and New Wave inspired, and I have three French actors. But in order to keep everything even more open, they are French actors of African descent. So you have all these things pointing in various directions – French boulevards with Chinese signs on the walls, actors singing this French song like it is an ordinary day in a very uncanny Paris because the city is totally empty and you can see scalewise that things are off. I wanted to use this confusing and dystopian place as a mediator of these characters to connect and to find hope in some way.

The soundtrack of the film is a whistling sound, made by empty bottles. What is the story behind them?

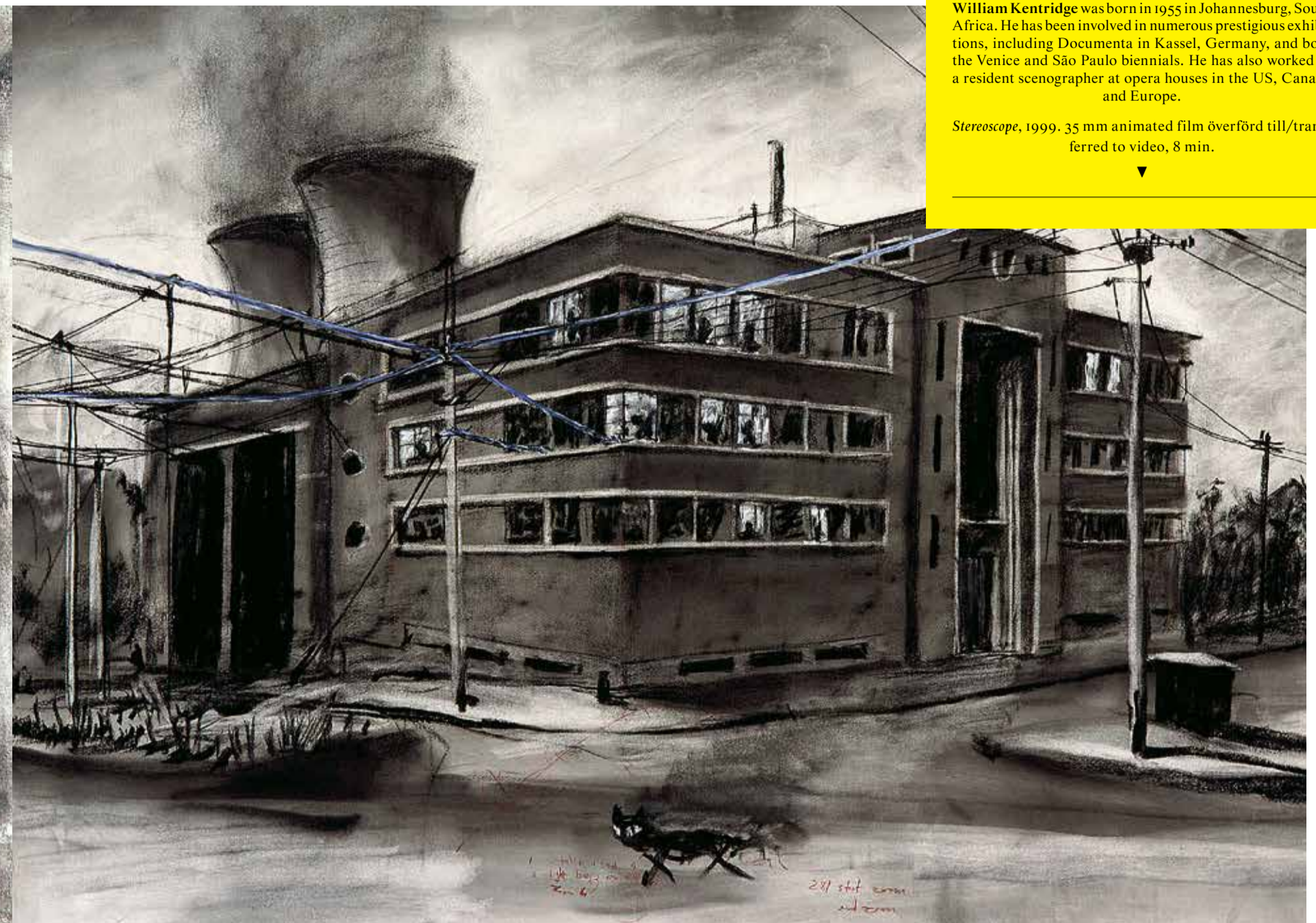
It comes from an old Danish bricklayer's tradition – if the workers were mistreated by the developer, they would plant revenge in the walls in the form of empty beer bottles. Once the wind hit the bottles at the right angle, the bottles would whistle and the house sounded haunted. In the film, the place becomes one big performing organ, but of course it is also a clear critique of this crazy Chinese development that is taking place where obviously no one cares about the workers, who come from poor regions in China, and live temporarily in container towns. While filming I met many of them who were unable to return home, many injured with broken legs and arms, and no one offering them any help whatsoever. ▶

TEXT
CAMILLA LARSSON
CURATOR

William Kentridge är född 1955 i Johannesburg. Han har medverkat i flera prestigefyllda utställningar som Documenta i Kassel och biennalerna i Venedig och São Paulo. Han har även gjort flera gästspel som scenograf i operahus i Usa, Kanada och i Europa.

History of the Main Complaint, 1996. 35 mm animated film överförd till/transferred to video, 6 min.

William Kentridge was born in 1955 in Johannesburg, South Africa. He has been involved in numerous prestigious exhibitions, including Documenta in Kassel, Germany, and both the Venice and São Paulo biennials. He has also worked as a resident scenographer at opera houses in the US, Canada and Europe.

Stereoscope, 1999. 35 mm animated film överförd till/transferred to video, 8 min.

WILLIAM KENTRIDGE

William Kentridges teckningar och animerade kortfilmer har väckt stor uppmärksamhet för sitt starka uttryck och sociala patos. Att växa upp som vit i apartheids Sydafrika har kommit att prägla hela hans vuxna liv och har blivit ledmotivet i hans konst.

William Kentridge är en av Sydafrikas mest namnkunniga konstnärer, men vägen till konsten har inte varit rak. Kentridge växte upp med båda föräldrarna aktiva som försvarsadvokater engagerade i människor utsatta för apartheidsystemets orättvisor. Han tog själv examen i politik och afrikastudier, men drogs samtidigt till teatern. Han ville bli skådespelare och under en tid arbetade han på lokala teatrar. Han fick också lära sig att arbeta med film och TV, men bristande konstnärliga och tekniska förutsättningar fick honom att gå vidare. De första trevande stegen mot konsten tog han i en grafikverkstad. Gamla tiders grafiska trycktekniker fick honom att hitta det uttryck som han än idag arbetar med: Kol och pastellteckningar som med en

expressiv udd vittnar om oförrätter och existentiell undran inför livets oanade vändningar.

1989, ett år innan apartheid avskaffades, inledde Kentridge arbetet med en serie kortfilmer som han gett namnet *10 Drawings for Projection*. Den sista i serien avslutades 2011 och nu visas hela filmserien i sin fulla längd på Bonniers Konsthall. Animationerna skildrar ett för Kentridge typiskt dystopiskt stadslandskap. Det är mångmiljonstaden Johannesburg med sin industri och gruvidrift som bildar fonden för ett drama mellan tre karaktärer.

"JAG ÄR INTRESSERAD AV EN POLITISK KONST, DET VILL SÄGA EN KONST SOM PRÄGLAS AV TVETYDIGHET, MOTSÄGELSER, OFULLBORDADE GESTER OCH OVISSA SLUT."

Vi möter Soho Eckstein, storkapitalisten i kritstrecksrändig kostym som äger gruvor, hans fru Mrs. Eckstein, samt fruns älskare och Sohos antagonist den nakne Felix Teitlebaum. För Kentridge är det inte viktigt att konsten avbildar ett exakt historiskt förlopp, utan han vill snarare förmedla hur Johannesburg som stad har gett upphov till olika sinnessstillstånd, komplexa och mångbottnade. Utifrån det faktum att apartheid

skapat enorma klyftor mellan stadens invånare vill han förmedla vad det innebär att leva sitt liv. Politiska händelser placeras i ett större sammanhang som rör allmänmänskliga frågor kring liv, död, förtryck, kärlek och förlust.

Filmerna blir mer och mer tekniskt drivna över tid, men Kentridge har varit noga med att behålla samma handgjorda känsla i alla delar. De är på många sätt som klassisk film. Som stumfilm utan dialog med musik som sätter stämningar – upptempo jazz, kraftfull körsång, sorgsna stråkar och ensamma solister ramar in kolteckningsanimationerna. Enkla handskrivna textrutor driver historien framåt. Filmerna har ingen rak berättelse, utan scener avlöser varandra associativt. Bildspråket bär på referenser och symboler som vi kan avläsa oavsett bakgrund – blått vatten, rött blod, fiskar, fåglar och katter spelar en viktig och återkommande roll. Med hjälp av teckningar som växer fram, suddas ut och omarbetas framför kameran får vi följa de tre karaktärerna genom tid och rum. Teckningstekniken, som visar upp hur bilderna förändras, speglar berättelser om social och politisk förändring. Tekniken påminner också ytterst om det mänskliga minnet, som ju ständigt förändras och omformas. Kentridge har hittat ett sätt att ge form åt vårt kollektiva minne i konsten. ▀

WILLIAM KENTRIDGE

William Kentridge's drawings and animated short films have been met with critical acclaim for their strong imagery and social pathos. Growing up as a Caucasian during Apartheid in South Africa is a fact that has characterised Kentridge's entire adulthood, also serving as the primary theme in his artwork.

William Kentridge is one of South Africa's most renowned artists, and yet the road that brought him to art was anything but straight and narrow. Kentridge grew up in a family where both of his parents worked as defence lawyers, representing people suffering under the inequality of apartheid. Graduating with a BA in Politics and African Studies, he was simultaneously drawn to the theatre. In the hopes of becoming an actor, he briefly worked at a number of local theatres. Kentridge also worked in film and television, but due to artistic and technical restrictions, he chose to move on. His first tentative steps into the art world were taken in

a graphic design studio. Rudimentary printmaking techniques paved the way to the format he continues to work with to this day: charcoal and pastel drawings, which employ an expressive edge to depict injustices and existentially contemplate life's unexpected twists and turns. In 1989, one year before apartheid was abolished, Kentridge began work on a series of short films under the name *10 Drawings for Projection*. The latest film was completed in 2011, and the entire series will now be shown in its entirety at Bonniers Konsthall. The animations depict a dystopian urban landscape typical of Kentridge's style.

"I AM INTERESTED IN A POLITICAL ART, THAT IS TO SAY AN ART OF AMBIGUITY, CONTRADICTION, UNCOMPLETED GESTURES AND UNCERTAIN ENDINGS."

The manufacturing and mining industries in the metropolitan centre of Johannesburg offer the inspiration for a drama between three characters. We are introduced to Soho Eckstein, a mining tycoon in a pinstripe suit, his wife Mrs. Eckstein, and Mrs. Eckstein's lover and Soho's antagonist, the naked Felix Teitlebaum. Kentridge does not focus on creating

an exact replica of history, but rather depicting how Johannesburg the city has awoken numerous complex, multi-faceted mental conditions. Above and beyond the fact that apartheid created enormous divides amongst the city's inhabitants, Kentridge wishes to touch upon the idea of what it means to live one's life. Political events are placed within a broader context of wider human issues, such as life, death, oppression, love and loss.

Over time, his films became increasingly technically driven, but Kentridge maintained the same handmade feeling throughout. In many ways they are much like a classic film, a silent devoid of dialogue, employing music to set the tone – upbeat jazz, a spirited chorus, mournful strings, and solitary soloists frame the charcoal drawing animations. Basic, handwritten text boxes drive the story forwards. The films contain no straightforward tale, but rather include scenes which succeed one another associatively. The imagery contains references and symbols which can be understood regardless of the viewer's background – blue water, red blood, fish, birds and cats occupy important, recurring roles. Through drawings that are developed, erased and reworked before the camera, we follow the three characters through time and space. This drawing technique, which shows how the pictures are in a constant state of flux, can be compared to stories of social and political change. This drawing technique has also been said to be reminiscent of the human faculty of memory, which is constantly in a state of change and transformation. Kentridge has found a way to depict our collective memory in art. ▀

Lisa Torell är född 1972 i Göteborg och bor och arbetar i Stockholm och Tromsø.

Med stöd från Konstnärnsnämnden

Lisa Torell arbetar i Trondheim. Foto: Viktor Pedersen.

TEXT
CAMILLA LARSSON
CURATOR

Lisa Torell was born in Stockholm in 1972. She lives and works in Stockholm and in Tromsø, Norway.

With support from The Swedish Arts Grants Committee.

Lisa Torell working in Trondheim, Norway. Photo: Viktor Pedersen.

LISA TORELL

Lisa Torell har i mer än ett decennium intresserat sig för offentliga rum. Hon tar avstamp i frågor som: hur har rummen skapats, vad har de för funktion och hur ser de ut? Det är ett komplext samspel mellan politik och estetik som hon nystar i. Det är ofta en standardiserad miljö, som har tagits fram utan en särpräglad formgivning, som hon återkommer till.

Du har beskrivit dina collage *Cm by cm, metre-by-metre, km by km* som "hantverksmässiga översättningar av en stadsmiljö". Vad innebär det? Offentliga parkbänkar, trottoarer, papperskorgar, gångstråk, cykelvägar, små randiga strukturerade partier på en busshållplats är otroligt vackra. Som form, innehåll och tanke. Separerade är de likt arter i olika biologiska populationer, delar i ett system som i stället för att komma från naturen har utvecklats genom det offentliga. Jag tror att man kan förändra bilden genom andra bilder, att man kan påverka en upplevelse genom andra upplevelser, att språket inte är neutralt. Collagen är en del

av denna tanke och har kommit till genom att jag legat och känt på föremålet och fotograferat som om bänken eller vad det är som porträtteras är på väg att hoppa iväg när som helst. Likt ett djur. Det är också en del av att göra standarden unik. Målet var, original på kopia.

"JAG LADE MIG PÅ SIDAN, AVSADE MIG HANDLINGEN, TÄNKANDET, HÄNGAV MIG ÅT SEENDET. SÅG. KIKADE. OCH TOG AVSTÅND. AKTIVT. TYST. BETRAKTADE."

I vilka städer de gjorda?

I Stockholm och Belgrad. Förarbetet, foto och texter är gjorda i samband med ett ateljévistelseprogram 2012 i Nya Belgrad. Nya Belgrad är en stadsdel i Belgrad i Serbien med en arkitektur präglad av brutalism och socialistisk utopi, där bland annat Rosengård i Malmö och Biskopsgården i Göteborg fungerade som förebilder.

Vid flera tillfällen har du arbetat med förortsmiljöer. Har du upplevt att du som konstnär haft förväntningar på dig att arbeta utifrån en problemställning?

Ja, varje gång workshops eller utställningar sker utanför innerstaden finns det en slags förväntan på lokal förankring och att det ska *synas* i arbetet. Vad är lokal förankring estetiskt och innehållsmässigt? Jag upplever att socioekonomi alltför ofta vävs ihop med estetik och arkitektur. Att segregation blir ett ord synonymt med höghusområde, men aldrig med villaförort, att det är samma budskap ur samma slitna källor som återkommer. Hur ska vi kunna förändra uppfattningen om en miljö om vi aldrig förändrar själva metoden för att uppfatta, *att se*?

För utställningen på Bonniers Konsthall har du arbetat i dialog med Torsgatan. Kan du berätta om det?

Torsgatan har till exempel ett övergångsställe för att konsthallens besökare lättare ska kunna ta sig över gatan. Vi tar det för givet, men det finns faktiskt inte överallt. För mig är det närvaron av platsen, inte avståndet till den som är viktig, samt olika perspektiv. Det är som en relation, den måste bildas, ges tid, omtanke och bekräftelse. Innan dess; upptäckas. Verken är delar av min upptäckarfärd. Torsgatan i närstudie. ◀

LISA TORELL

For more than 10 years, Lisa Torell has been drawn to the public space. Her journey begins with questions such as: how has this space been created, what is its purpose, what does it look like? She dissects the complex interaction between politics and aesthetics. She often returns to standardized settings, those constructed without any real aesthetics being taken into consideration.

You have described your collage *Cm by cm, metre-by-metre, km by km* as "artisanal interpretations of a city space." Just what do you mean by this? City park benches, sidewalks, rubbish bins, pathways, bike trails, small striped structured sections at a bus stop are incredibly beautiful. In terms of shape, substance and meaning. When separated, they resemble species in different biological populations, components in a system that rather than originating from the natural world have developed out of the public sector. I believe that we can alter one picture through other pictures, that an experience can be affected through other experiences, that

language is not a neutral entity. The collage is one part of this concept, and has been developed by me laying on and touching the objects and photographing the bench or whatever it was I was creating a portrait of as if it was on the verge of bounding off at any moment. Like an animal. That is another facet of making the standard unique. Painted photographs, the original copied.

"I LAID ON MY SIDE, ABANDONING EFFORT, THOUGHT, GIVING WAY TO SIGHT. I SAW. I PEERED OUT. I DISTANCED MYSELF. ACTIVELY. QUIETLY. WITNESSED."

In which cities are they made?

Stockholm and Belgrade. The background work, photography and texts were all created during an artist's residency I had in 2012 in New Belgrade. New Belgrade is a district of Belgrade, Serbia, with a brutalistic, socialist utopian architecture. Rosengård in Malmö and Biskopsgården in Gothenburg, both Swedish neighbourhoods, served as models.

You have worked with suburban environments on numerous occasions. Have you found that as

an artist, you were expected to present and work through a particular issue?

Yes. Every time a workshop or exhibition takes place outside the city centre, there is a sort of expectation that it be grounded in the local community and that this should *be visible* in the work. Just what does being grounded in the local community mean from an aesthetic, contextual standpoint? In my experience, socioeconomics are all too often bound together with aesthetics and architecture. The fact that the word segregation is synonymous with housing projects, yet never with single-family homes, signifies that the same message and the same old sources are being recycled over and over again. *How can we* possibly change our perception of an environment if we never change our method of perceiving, *of seeing*?

For the exhibition at Bonniers Konsthall, you have been involved in dialogue with heavily trafficked Torsgatan, the street on which the museum is located. Tell us about this.

Torsgatan, for example, has a pedestrian crossing that facilitates museum guests to cross the street with ease. We take this for granted, when in actuality designated crossings do not exist everywhere. For me it is the proximity to the place, rather than the distance from it, which is a key factor, as well as having various perspectives. Just as with a relationship, it must build, be granted time, consideration, acknowledgment. Before this, the discovery. The work embodies facets of my discovery process. A close study of Torsgatan. ▶

MEDLEMSPROGRAM VÅREN 2015

BONNIERS KONSTHALLS NYA MEDLEMSKLUBB

BONNIERS KONSTHALLS NYA MEDLEMSKORT GER MÅNGA NYA FÖRDELAR, bland annat förhandsvisningar av våra utställningar, arrangerade konserter, besök till konstnärers ateljéer och till andra kulturinstitutioner i Stockholm. Som medlem kan du boka gratisbiljetter till alla våra programkvällar. Kom med i denna nya konstklubb redan från början och vi lovar många spännande konst-händelser!

KÖP MEDLEMSKORTET i konsthallens reception eller via den digitala medlemsblanketten på hemidan. Medlemskap i ett år: 200 kr, pensionärer/studerande: 150 kr, parmedlemskap vuxna: 300 kr, parmedlemskap pensionärer/studerande: 200 kr.

FEBRUARI

- 3/2** 8.30–10 Förhandsvisning av utställningen *Stadsvandringar*. Här skildrar konstnärerna Sophie Calle, Hala Elkoussy, Carlos Garaicoa, Jesper Just, William Kentridge och Lisa Torell möten med städer från världens alla hörn. *Stadsvandringar* ställer framför allt eftertänksamma frågor kring vad det innebär att leva sitt liv i en stad som aldrig slutar växa.

- 27/2 -2/3** Konstresa till Madrid. Vi besöker ARCO-mässan och andra konstinstitutioner i Madrid. Mer information och bokning på www.dn.se/dnorkortet.

MARS

- 11/3** 17.30–19. Ateljébesök hos konstnären Cecilia Edefalk. I nära 25 år har Cecilia Edefalk varit en av de mest uppmärksammade svenska konstnärerna. Vi besöker hennes ateljé i Johanneshov och hör henne berätta om sitt konstnärskap.

APRIL

- 8/4** Biljettsläpp för medlemmar. Medlemmar kan förhandsboka gratisbiljetter till programkvällarna för utställningen Ylva Ogländ på vår hemsida.

- 20/4** Kl. 17–19 Förhandsvisning av Ylva Ogländs separatutställning. Vårens andra utställning på Bonniers Konsthall är en separatutställning med Ylva Ogländ. Ylva Ogländ visades på Bonniers Konsthall 2011 i grupputställningen *Scenväxlingar*. Nu ges möjlighet att stifta en fördjupad bekantskap med hennes konstnärskap.

MAJ

- 6/5** Kl. 17.30–19 Galleribesök på Hudiksvallsgatan. Vi får en guidad visning av några av gallerierna runt Hudiksvallsgatan i Vasastan.

BECOME A BONNIERS KONSTHALL MEMBER AND RECEIVE INVITATIONS TO MANY EXCLUSIVE ART EXPERIENCES! FIND OUT MORE AT WWW.BONNIERSKONSTHALL.SE.

ANMÄL DIG TILL MEDLEMSAKTIVITETER I GOD TID PÅ MEMLEMMAR@BONNIERSKONSTHALL.SE

PROGRAMKVÄLLAR VÅREN 2015

BONNIERS KONSTHALLS PROGRAM 2015

KÖP BILJETTER TILL PROGRAMKVÄLLARNA PÅ WWW.BONNIERSKONSTHALL.SE PRIS: 80/60 KR. GRATIS FÖR MEDLEMMAR.

Köp biljetter till utställningens två programserier!

KONSTNÄREN OCH STADEN. Tre onsdagskvällar med konstnärssamtal, performance och ljudkonst. Moderator för programserien är konstkritikern och författaren Ingela Lind.

STADSVANDRINGAR. Två stadsvandringar som med lustfylld och kritisk blick utforskar delar av staden runt Bonniers Konsthall. Vandringarna har inspirerats av utställningen och kopplar samman stadens rum med konst, litteratur, mode och idéhistoria. Vi inleder och avslutar på konsthallen med att titta på utställningen.

FEBRUARI

- 4/2** Kl. 18–21. *Konstnärer på drift*. 80/60kr. Konstnärerna Jesper Just, Hala Elkoussy, Carlos Garaicoa och Lisa Torell samtalar om utställningen med författaren och konstkritikern Ingela Lind. Konsthallen gästas också av den kringresande konstnärgruppen OuUnPo. Språk: Engelska.

- 14/2** Kl. 14–15.30. *Stadsvandring: Stadens stil*. 80/60kr. Utforska delar av staden runt Bonniers Konsthall med Philip Warkander, världens första doktor i modevetenskap.

- 18/2** Kl. 18–20. *Konstnärer i den litterära staden*. 80/60kr. Ingela Lind samtalar med poeten och litteraturkritikern Anna Hallberg om historiska och samtida skildringar av städer.

MARS

- 18/3** Kl. 18–20. *Konstnärer i den politiska staden*. 80/60kr. Magdalena Malm, direktör för Statens konstråd, konstnären Lisa Torell, medverkande i *Stadsvandringar*, arkitekten och skribenten Ola Andersson och poeten och arkitekten Lars Mikael Raattamaa diskuterar aktuella frågor kring konstens roll i stadsutveckling. Moderator är Ingela Lind.

- 28/3** Kl. 14–15.30. *Stadsvandring: Stadens kvinnor*. 80/60kr. Utforska delar av staden runt Bonniers Konsthall med journalisten och författaren Ulrika Knutson.

KVÄLLSÖPPET VARJE ONSDAG TILL KL. 20 MED AFTER WORK-ERBJUDANDEN I CAFÉET.

EVERY WEDNESDAY THE MUSEUM IS OPEN UNTIL 8 PM, AND DRINK SPECIALS ARE ON OFFER IN THE CAFÉ.

WWW.BONNIERSKONSTHALL.SE

VISNINGAR

BONNIERS KONSTHALLS VISNINGAR

**ALLTID FRI ENTRÉ TILL
VÅRA FASTA VISNINGAR,
SÖNDAGSVISNINGAR, EN
SNABB KOLL, BABYTORS DAG,
FAMILJEVISNING OCH
KONSTNÄRER VISAR KONST!**

FÖR BARN OCH DERAS FAMILJER

Babytorsdagar. Fri entré. Ingen förhandsbokning. 19 februari och 19 mars kl. 13. Fri entré. Barnvagnsvisning av utställningen och sångstund i caféet.

Familjevisning med Sanna Salameh Lör 21 mar och lör 4 apr kl. 13. Fri entré. Ingen förhandsbokning. Barnfavoriten Sanna Salameh visar utställningen för hela familjen.

Sportlovworkshop: Våra drömmars stad. Skapa med Sanna Salameh. Fre 27 feb – sön 1 mar kl. 12 och kl. 16. Boka plats på program@bonnierskonsthall.se. Fri entré (materialeknad tillkommer).

BOKA EN GUIDAD VISNING

Vill du göra något kul med arbetskamraterna, släkten eller kompisgänget? Boka en guidad visning på Bonniers Konsthall, ni kommer att tas väl om hand av våra kunniga guider. Visningen är på 45 minuter. Kontakta oss gärna för priser och reservation på visning@bonnierskonsthall.se.

FÖRSTA HELGEN MED FRI ENTRÉ! 7-8 FEBRUARI KL. 12-17.

Lör 7 feb kl. 13 Tal av konsthallens chef, Sara Arrhenius. Introduktioner till utställningen varje timme. Sön 8 feb kl. 14 Söndagsvisning med guide. Korta introduktioner kl. 13 och 16.

SÖNDAGSVISNING. KL. 14 VARJE SÖNDAG.

Fri entré. Ingen förhandsbokning. En fördjupande visning av utställningen med några av stans bästa konstguider. Få reda på hur konstnären har arbetat och hur verket kan kopplas till konsthistorien. Våra guider är konstpedagogerna Gunilla Nordström och Cecilia Gottfridsson. Samling i entrén kl. 14.

EN SNABB KOLL.

Ons kl. 13, 15, 17, 19 tor-sön kl. 13, 16. Fri entré. Ingen förhandsbokning. Vid flera tillfällen varje dag ger våra kunniga värdar en 10 minuters introduktion till utställningen.

KONSTNÄRER VISAR KONST MED JOCKUM NORDSTRÖM

Lör 21 feb kl. 14 Fri entré. Ingen förhandsbokning. Under *Stadsvandringar* har vi bjudit in konstnären Jockum Nordström att ge en personlig visning av utställningen.

KONSTHALLENS ÖPPETTIDER

Mån-Tis	Stängt
ons	12-20
tor-sön	12-17

OPENING HOURS

Mon-Tue	Closed
Wed	12-8pm
Thurs-Sun	12-5pm

Med reservationer för ändringar och tillägg. För mer info om program, besök www.bonnierskonsthall.se eller vår Facebooksida.

ENGLISH INTRODUCTION

At Bonniers Konsthall we offer a range of guided tours, from professional tours to tours for parents with children in strollers. Most tours are in Swedish, but we do provide exhibition introductions in English every day. You are always welcome to ask our gallery hosts, themselves educated artists and art historians, to answer your questions or discuss the exhibition. Wed: 1, 3, 5, 7pm. Thurs-Sun: 1, 4pm.

BOOK A GUIDED TOUR

Book a private guided tour for something fun to do with colleagues, friends or family. The tour lasts 45 minutes. For prices and reservations, please contact us via visning@bonnierskonsthall.se.

WWW.BONNIERSKONSTHALL.SE

BOLD PRINTING TRYCKER »BONNIERS KONSTHALL MAGASIN«

AUGUSTI

30/8 Smygöppning. *Day is Done*. Screening av Mike Kelley's karnevalska opus. Introduktion av Ronald Jones, professor. Konstfack, kl 17.30.

SEPTEMBER

5/9 Utställning. Öppnar.

5/9 *Mer än ljud: 100 år - A Celebration*. Jubileumskonst med Sanna Salameh, Anna von Haubitz, Hans Ek och Claes Oldenburg. Slottsteater, kl 20.

11/9 Medlemsträff: Visning av *Mer än ljud* och konstnärsamtal med Matti Kallioinen, kl 18.

14/9 *Mer än ljud: Musik*. Medlemsträff.

16/9 *Så funkar konst*. Familjevisning med Eva Funck, kl 13.

19/9 *Mer än ljud: Musik*. Medlemsträff. SRc, Sveriges Radio. Under webbaserade magasin. Under kvällen framför bland annat Matti Kallioinen ett nytt verk, kl 18.

21/9 Konsert med elever från musikskolan Lilla Akademien, kl 14.

22/9 *Konstaterat*. Visning med Catti Brandelius, kl 14.

26/9 *Mer än ljud enligt Kajsa Grytt*. Sanna Salameh gör en personlig visning av utställningen, helt ur aktiv kl 18.

28/9 *Mer än ljud: Musik*. Medlemsträff. Sveriges Radio. Under webbaserade magasin. Under kvällen framför bland annat Matti Kallioinen ett nytt verk, kl 18.

30/9 *Mer än ljud: Musik*. Medlemsträff. Sveriges Radio. Under webbaserade magasin. Under kvällen framför bland annat Matti Kallioinen ett nytt verk, kl 18.

7/10

10/10

13/10

17/10

18/10

21/9

27-28/10

26/10

27-28/10

RIV UT
& SPARA!

Med reservationer för ändringar och tillägg. För mer information om program och medverkande, se www.bonnierskonsthall.se eller följ Bonniers Konsthall på Facebook [facebook.com/bonnierskonsthall](https://www.facebook.com/bonnierskonsthall).

Illustration: Sina Luögen

WWW.BOLDPRINTING.SE

Ingrid Adelman
är inte välkommen
att betala entré till
Bonniers Konsthall
igen. Nu tar vi
nämligen bort
entréavgiften.

8/10

▶ Bonnierskonsthall